

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lausunto ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämistä koskevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ja aikuiskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta.

Kehittämistä koskevassa luonnoksessa tuodaan esille ammattitaitoa täydentävien opintojen osalta joitakin huomioita, joihin olemme pyrkineet kommentoimaan.

Äidinkieltä ja toisen kotimaisen kielen opintojen laajuutta koskevat poikkeussäännöt tukevat esimerkiksi ruotsinkielisten kykyä toimia suomenkielisessä työympäristössä. Ruotsinkielisiä tulee ympäristöstä, jossa he eivät ole välttämättä oppineet puhumaan tai ymmärtämään suomea. Suomenkielen osaaminen tarjoaa heille paremmat mahdollisuudet työmarkkinoilla ja -elämässä.

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavan tutkinnon muodostuminen 12 a § koskevassa ehdotuksessa edellyttää resurssien lisäämistä opiskelijan ohjaukseen ja opetuksen järjestämiseksi. Valinnaisuus edellyttää opiskelijalta kykyä hahmottaa tutkinnon opintokokonaisuus. Ilmeisestikin opiskelijalta edellytetään myös kykyä valita opinnoista suuntautumisensa mukainen kokonaisuus. Lisäksi edellytetään keskittymistä osaamisensa vahvistamiseen niin, ettei opinnoista muodostu hajanainen kokonaisuus vaan osaamiseen liittyvät valmiudet olisivat työelämään siirtyessä hyvät. Esimerkiksi lapsi- ja perhetyön perustutkinnossa painottuu opiskelijan pedagoginen ja kasvatuksellisissa tehtävissä tarvittava osaaminen, jota myös tutkinnon perusteet ja nykyinen rakenne puoltavat ja josta olemme saaneet myös työelämästä erinomaista palautetta.

Yhteisissä tutkinnon osissa on esitelty muun muassa työelämätaitojen osaaminen, jota voidaan pitää merkittävä elämänhallintaa vahvistavana taitona. Myös se, että yhteisten tutkinnon osien tavoitteena on alasta riippumatta tarkoitus tarjota yhteistä osaamista ja yhtäläisiä valmiuksia, edistää yhdenvertaisuutta eri opiskelijoiden kesken. Tieto- ja viestintätekniikan pakollisuus vahvistaa työelämäosaamista, koska näitä taitoja edellytetään yhä useammalla alalla. Esimerkiksi liikunnan ja terveystiedon opinnot ovat merkittäviä, koska niissä keskitytään työkyvyn ylläpitämiseen. Näitä opintoja voitaisiin myös integroida ammatillisen tutkintoon enemmänkin juuri niissä ammatillisissa tutkinnoissa, joissa ei painoteta liikunnallista osaamista. Esityksessä perustellaan myös hyvin se, miten liikunnan ja terveystiedon avulla voidaan vastata työhyvinvointia ja työssäjaksamista koskeviin haasteisiin. Myös työelämätaidot ja -tiedot vaikuttavat yksilön hyvinvointiin.

Vapaasti valittaviin tutkinnon osiin työkokemuksen tai laajennetun työssäoppimisen sisällyttäminen voivat tukea ja siten vahvistaa opiskelijan työelämävalmiuksia tai joustavuutta saada tutkinto valmiiksi yksilöllisen opintopolun avulla. Kuten myös ECVET-järjestelmään mukaan meneminen ja sen tuominen ammatilliseen koulutukseen vahvistavat kansainvälisyyttä ja helpottavat opintosuoritusten merkitsemistä.

Lausunnon keskeinen sisältö

Ammatillista koulututusta koskevassa lakiehdotuksessa on täsmennetty ja tarkennettu asioita hyvin. Vaikka esityksessä tuodaan esille, ettei lisäkustannuksia syntyisi koulutuksen järjestäjille, syntyy kustannuksia muun muassa yksilöllisten opintopolkumallien rakentamisesta, ECVET-järjestelmään siirtymisestä, henkilöstön kouluttautumisesta, uusien työmenetelmien käyttöönottamisesta ja opiskelijan ohjauksesta yksilölliselle oppimispolulle.

Kaustisella 27.9.2013

Kaustisen Evankelisen Opiston puolesta,

Maria Murtomäki,
vararehtori, (rehtori 1.10. alkaen)
maria.murtomaki@kaustisenopisto.fi